

15 NĂM - MỘT CHẶNG ĐƯỜNG KHẲNG ĐỊNH VÀ PHÁT TRIỂN CỦA HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ KHU VỰC IV

TS NGUYỄN THÀNH HÙNG

Nguyên Phó Giám đốc
Học viện Chính trị khu vực IV

• **Tóm tắt:** “... Huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng”. Học viện Chính trị khu vực IV ra đời đặt tại đồng bằng sông Cửu Long là cần thiết để thực hiện chức năng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý cho đồng bằng sông Cửu Long. Qua 15 năm xây dựng và từng bước trưởng thành, Học viện Chính trị khu vực IV đã không ngừng lớn mạnh về tổ chức bộ máy, về đội ngũ cán bộ, về năng lực hoàn thành nhiệm vụ, về cơ sở vật chất, đặc biệt về niềm tin và uy tín trong công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ở các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long không ngừng được nâng lên.

• **Từ khóa:** Học viện Chính trị khu vực IV; đào tạo, bồi dưỡng cán bộ; đồng bằng sông Cửu Long.

Cách đây 15 năm, ngày 18/4/2006, một ngày có ý nghĩa đặc biệt, đánh dấu sự ra đời của Học viện chính trị khu vực IV tại đồng bằng sông Cửu Long vào đúng ngày khai mạc Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X Đảng Cộng sản Việt Nam tại Thủ đô Hà Nội - Đại hội của trí tuệ, đổi mới, đoàn kết và phát triển bền vững.

Xuất phát từ tầm quan trọng và nhu cầu bức bách về đào tạo cán bộ ở đồng bằng sông Cửu Long, Bộ Chính trị chủ trương thành lập Học viện Chính trị khu vực IV, đặt trụ sở tại Thành phố Cần Thơ. Đó là một chủ trương đúng đắn và cần thiết. Bởi lẽ: “Cán bộ là gốc của mọi công việc... huấn luyện cán bộ là công việc gốc của Đảng”⁽¹⁾. Đồng bằng sông Cửu Long với gần 20 triệu dân, là trung tâm sản xuất nông nghiệp lớn nhất của Việt Nam: đóng góp 56% sản lượng lúa, 60% sản lượng

trái cây, 70% sản lượng tôm, 95% sản lượng cá tra và chiếm 73,34% kim ngạch xuất khẩu các nông sản chủ lực trên so cả nước⁽²⁾, nhưng lại là vùng trũng về trình độ dân trí và theo đó đội ngũ cán bộ cũng còn những hạn chế nhất định, cho nên nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng cán bộ càng quan trọng và bức bách hơn, đặc biệt trong bối cảnh Việt Nam đang hội nhập ngày càng sâu rộng vào nền kinh tế thế giới đầy biến động, phức tạp, khó lường. Nếu như đội ngũ cán bộ không được đào tạo nâng lên về trình độ, bản lĩnh chính trị, kiến thức hội nhập thì khó hoàn thành nhiệm vụ trong bối cảnh mới hiện nay. Học viện Chính trị khu vực IV ra đời nhằm đáp ứng nhu cầu đào tạo, bồi dưỡng cán bộ đồng bằng sông Cửu Long trong bối cảnh ấy.

Nâng cao trình độ dân trí nói chung và đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý nói riêng để họ

tiếp thu, ứng dụng khoa học công nghệ, tạo ra lượng hàng hóa lớn, chất lượng tốt, nâng cao năng lực cạnh tranh của nông sản hàng hóa trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng là cần thiết. Học viện Chính trị khu vực IV, có chức năng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý về chủ nghĩa Mác-Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, về đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, về khoa học lãnh đạo, quản lý, về kiến thức chuyên ngành cho cán bộ lãnh đạo, quản lý của các cơ quan trung ương và địa phương trên địa bàn khu vực đồng bằng sông Cửu Long. Thực tiễn cho thấy, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ các cấp có vị trí rất quan trọng trong chiến lược xây dựng đội ngũ cán bộ của Đảng. Làm tốt công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ chính là nhằm tạo điều kiện cho cán bộ hoàn thành nhiệm vụ được giao, đồng thời đáp ứng yêu cầu ngày càng cao về phẩm chất, năng lực cán bộ trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với kinh tế tri thức và hội nhập quốc tế hiện nay.

Nhìn lại sau 15 năm thành lập và phát triển, trải qua bao thăng trầm với nhiều ý kiến khác nhau về sự tồn tại của Học viện, song đến nay, có thể khẳng định: Học viện chính trị khu vực IV ra đời theo Nghị Quyết số 45-NQ/TW, ngày 17-02-2005 của Bộ Chính trị về “Xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”⁽³⁾ là một chủ trương đúng đắn và cần thiết. Sự đúng đắn và cần thiết đó thể hiện qua từng bước lớn mạnh và trưởng thành của Học viện Chính trị khu vực IV về tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ; về cơ sở vật chất; về năng lực hoàn thành nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng cán bộ; đặc biệt là về niềm tin của Đảng, Nhà nước và của các Đảng bộ, nhân dân trong vùng đồng bằng sông Cửu Long. Chặng đường 15 năm qua, có thể khái quát thành hai giai đoạn:

Giai đoạn đặt nền móng cho sự phát triển (2006-2012): Đây là giai đoạn đi tìm đất và đặt những viên gạch đầu tiên xây dựng trụ sở Học viện chính trị khu vực IV, giai đoạn này tưởng chừng như dễ dàng và nhanh chóng, nhưng thật ra đầy gian nan, vất vả

và có nhiều ý kiến trái chiều về sự ra đời và phát triển của nó, có lúc tưởng chừng không còn tồn tại, đó là khó khăn của giai đoạn đầu thành lập, nhưng lại rơi vào lúc cả thế giới suy thoái kinh tế, ngân sách nhà nước chi cho đầu tư xây dựng gặp nhiều khó khăn, trụ sở làm việc chưa có, bộ máy tổ chức, đội ngũ cán bộ và mọi thứ cần thiết cho hoạt động của một cơ quan phải đi lên “từ con số 0”. Nơi làm việc trong những ngày đầu thành lập phải mượn Trường Chính trị Cần Thơ, đến thuê mượn khu Ngân Thuận, doanh trại bộ đội của Quân khu IX. Trong thời gian đó, Ban Giám đốc liên tục liên hệ làm việc với Thành ủy và Ủy ban Nhân dân thành phố Cần Thơ để xác định vị trí, giao - nhận đất, giải phóng mặt bằng, san lấp và thanh toán kinh phí... Sau một thời gian dài chuẩn bị các điều kiện cần thiết, đến năm 2012, Học viện Chính trị khu vực IV chính thức đặt những viên gạch đầu tiên cho việc xây dựng trụ sở. Trong lúc khó khăn ấy, chính nhờ sự đúng đắn và cần thiết tồn tại Học viện Chính trị khu vực IV tại đồng bằng sông Cửu Long, nên đã được các trường chính trị, các tỉnh ủy trong vùng và cả lãnh đạo Quân khu IX chia sẻ, hỗ trợ đầy nhiệt tình và trách nhiệm cả tinh thần lẫn vật chất. Điều đó đã động viên, khơi dậy lòng quyết tâm vượt qua mọi khó khăn, trở ngại, không mệt mỏi của đội ngũ cán bộ lãnh đạo, công chức, viên chức trong xây dựng, phát triển Học viện Chính trị khu vực IV.

Giai đoạn khẳng định và từng bước trưởng thành (từ năm 2013 đến nay): Nếu như ở giai đoạn đặt nền móng, tất cả mọi thứ từ con người cho đến cơ sở vật chất đều đi lên từ những bước đầu tiên, số lượng các lớp được giao đào tạo hàng năm ít và tất cả các lớp hệ A thay vì phải đào tạo tại Học viện, nhưng do chưa có cơ sở trường lớp nên đều mở tại Trường Chính trị các tỉnh. Đến nay, số lớp được giao đào tạo hàng năm tăng và đủ điều kiện mở lớp tại Học viện. Nếu như giai đoạn đầu còn nhờ lực lượng giảng viên của Học viện Chính trị khu vực II tăng cường thì nay đã hoàn toàn tự đảm đương 100% nội dung chương trình. Nếu như giai đoạn đầu số đề tài nghiên cứu khoa học được giao ít thì nay

được giao ngày càng nhiều hơn và đã vươn ra ký kết hợp tác với các Sở Khoa học Công nghệ các tỉnh trong nghiên cứu khoa học. Tất cả những điều trên đã minh chứng cho sự trưởng thành của Học viện chính trị khu vực IV. Sự trưởng thành đó, có thể tóm tắt trên một số khía cạnh sau:

Về bộ máy tổ chức, theo Quyết định số 6590/QĐ-HVCTQG ngày 01-11-2018 của Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy của Học viện Chính trị khu vực IV, gồm 25 Ban, Khoa, Phòng, Trung tâm trực thuộc Ban Giám đốc, cụ thể: Ban Giám đốc, 06 đơn vị chức năng và 14 đơn vị giảng dạy, nghiên cứu khoa học. Đến nay, thành lập được 10/14 đơn vị giảng dạy, nghiên cứu khoa học, còn thiếu các đơn vị: Khoa Lịch sử Đảng, Khoa Tư tưởng Hồ Chí Minh, Khoa Văn hóa và Phát triển, Khoa Dân tộc và Tôn giáo. Nói chung, các đơn vị chức năng cần thiết đã thành lập, chỉ còn 4 khoa giảng dạy, nghiên cứu khoa học, do thiếu giảng viên các chuyên ngành này nên chưa thành lập.

Về đội ngũ cán bộ, từ 3 người trong Ban Giám đốc của ngày đầu thành lập, thì tính đến cuối tháng 12/2020, tổng số cán bộ, công chức, viên chức và người lao động đã lên đến con số 105 người, trong đó nam 63, nữ 42; trình độ chuyên môn: có 22 tiến sĩ, 59 thạc sĩ, 14 cử nhân, 03 trung cấp và còn lại là trình độ khác. Hiện tại đang đưa đào tạo 19 tiến sĩ, 02 thạc sĩ - đây là nguồn cán bộ bổ sung cho đội ngũ giảng viên. Để có được đội ngũ cán bộ như hôm nay là cả một quá trình bền bỉ, tích cực, bằng nhiều hình thức thiết thực của Đảng ủy, Ban Giám đốc trong công tác xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ.

Về cơ sở vật chất, từ “con số 0”, không tác đất “cắm dùi”, không cơ sở vật chất, thì đến nay hình hài của một cơ sở đào tạo đang từng bước hình thành với trang thiết bị khá hiện đại, gồm một khu phòng học 3 tầng (gồm 23 phòng học 40-50 chỗ, 4 phòng quản lý, phòng bảo vệ luận văn, 1 phòng hội thảo 100 chỗ, 1 hội trường 200 chỗ) và 5 hội trường đơn lập - mỗi hội trường có sức chứa từ

70 - 100 chỗ ngồi. Tổng các Hội trường và phòng học có sức chứa khoảng 1.700 học viên học cùng lúc, nên cơ bản đáp ứng chỗ học cho các hệ lớp đào tạo, bồi dưỡng. Đã hoàn thiện và đưa vào sử dụng 3 tòa nhà ký túc xá, có sức chứa trên 400 học viên, cơ bản giải quyết chỗ ở cho các học viên ở xa. Ngoài ra, còn bốn dãy nhà cấp 4 làm nơi làm việc của một số đơn vị chức năng, phòng khách và nhà ở của giảng viên. Tất cả nằm trong một khuôn viên gần 13ha (12,9219 ha) với hàng rào bao quanh khá khang trang. So với ngày đầu mới thành lập thì đến nay tổng tài sản trị giá gần 400 tỷ đồng⁽⁴⁾, tuy còn rất khiêm tốn, nhưng đã chấm dứt thời kỳ thuê mượn trụ sở làm việc, mở ra một giai đoạn mới tạo niềm tin và sự phấn khởi cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức của Học viện chính trị khu vực IV. Niềm tin đó càng nhân lên gấp bội khi được Thủ tướng Chính phủ quyết định chi thêm 100 tỷ đồng, ngoài chi đầu tư xây dựng hàng năm để xây dựng khu Hiệu bộ, thêm một dãy nhà Ký túc xá và kết cấu hạ tầng kỹ thuật kết nối giữa các công trình. Đồng thời, Tổng công ty Khí Việt Nam cũng hứa tài trợ 3,5 tỷ đồng đầu tư khu thể dục thể thao, nhà xe cho học viên. Những điều đó mở ra một triển vọng đầy hứa hẹn về một cơ sở vật chất khang trang, hiện đại, đồng bộ phục vụ cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ lãnh đạo, quản lý ở đồng bằng sông Cửu Long, đáp ứng lòng mong đợi của Đảng bộ các tỉnh và đội ngũ cán bộ trong vùng trong tương lai gần.

Về thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, Học viện chính trị khu vực IV có hai chức năng cơ bản: đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và nghiên cứu khoa học. Đối với công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, từ không có chỉ tiêu mở lớp đến có, từ ít đến nhiều, từ phải nhờ sự hỗ trợ giảng viên của Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Học viện Chính trị khu vực II đến tự đảm đương toàn bộ nội dung chương trình; từ chỉ đào tạo cao cấp lý luận chính trị đến mở các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ công tác Đảng, các lớp cập nhật kiến thức, các lớp nguồn cho một số tỉnh, đồng thời phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia

Hồ Chí Minh, Học viện Báo chí và Tuyên truyền mở các lớp cao học không tập trung cho khu vực Tây Nam Bộ. Kết quả cụ thể đến nay đã đào tạo được 191 lớp cao cấp lý luận chính trị, với 13.642 học viên; tổ chức 41 lớp bồi dưỡng nghiệp vụ; 30 lớp cao học. Ngoài ra, còn phối hợp với Học viện Hành chính mở lớp cao học quản lý công (51 học viên) và 01 lớp bồi dưỡng chương trình chuyên viên cao cấp (88 học viên). Kết quả đào tạo, bồi dưỡng trên đã minh chứng cho sự trưởng thành về năng lực hoàn thành nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng cán bộ cho khu vực đồng bằng sông Cửu Long, tạo được niềm tin và uy tín trong công tác đào tạo.

Đối với nhiệm vụ nghiên cứu khoa học, từng bước nâng cao chất lượng và hiệu quả nghiên cứu với số lượng công trình và bài viết của đội ngũ nhà khoa học ngày càng tăng, đội ngũ những nhà khoa học từng bước trưởng thành, uy tín ngày một nâng lên, tạo được sự tin tưởng của các địa phương trong việc phối hợp tổ chức thành công nhiều Hội thảo khoa học tại khu vực Tây Nam Bộ, ký hợp tác nghiên cứu khoa học với Sở Khoa học Công nghệ ở một số địa phương... Kết quả từ năm 2006 đến nay Học viện đã triển khai thực 01 đề tài cấp Nhà nước, 24 đề tài cấp Bộ, 46 đề tài cấp cơ sở, nhiều hội thảo, tọa đàm và thông tin khoa học và tham gia nhiều đề tài do địa phương quản lý nhằm trao đổi thông tin, kết quả nghiên cứu để phục vụ công tác quản lý, giảng dạy và nghiên cứu khoa học. Những kết quả đó đã nói lên sự trưởng thành về mặt nghiên cứu khoa học của đội ngũ cán bộ Học viện Chính trị khu vực IV.

Những kết quả của các mặt công tác trên, đã khẳng định và minh chứng: (1) Sự ra đời Học viện Chính trị khu vực IV là đúng đắn và cần thiết. (2) Học viện Chính trị khu vực IV đã khẳng định mình và đang từng bước phát triển. (3) Đội ngũ cán bộ không ngừng lớn mạnh về số lượng và chất lượng, từng bước vươn lên hoàn thành tốt nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó. (4) Niềm tin của Đảng, Nhà nước, của Đảng bộ các tỉnh trong vùng đối với Học viện Chính trị khu vực IV ngày càng nâng

cao, thể hiện qua những lời thăm hỏi, động viên ân cần, những việc làm cụ thể như: cấp Trung ương thì ban hành những chủ trương, Nghị quyết, quyết định đầu tư kinh phí mang đặc thù riêng cho Học viện Chính trị khu vực IV; sự ủng hộ con người, hỗ trợ kinh phí xây dựng ký túc xá học viên của các Đảng bộ tỉnh trong vùng, với số tiền chiếm 28% số vốn đầu tư xây dựng công trình trên đất của Học viện IV tính đến nay⁽⁵⁾. Điều đó đã nói lên niềm tin tưởng sâu sắc, đồng lòng cùng quyết tâm xây dựng một cơ ngơi đàng hoàng, hiện đại để đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ở đồng bằng sông Cửu Long.

Những kết quả của 15 năm qua là công sức của các thế hệ cán bộ đi trước, là nền móng, là tiền đề quan trọng cho chặng đường tiếp theo của Học viện Chính trị khu vực IV. Thời gian tới, đòi hỏi tập thể cán bộ, viên chức của Học viện chính trị khu vực IV phải giữ gìn và phát huy truyền thống đoàn kết, thống nhất trên dưới một lòng trong thực thi chức năng, nhiệm vụ; giữ mối quan hệ chặt chẽ, cộng tác, chia sẻ đầy trách nhiệm của các trường chính trị, các tỉnh ủy trong khu vực được phân công đào tạo; tranh thủ tối đa sự giúp đỡ, tạo điều kiện của các cơ quan Trung ương để phát triển Học viện Chính trị khu vực IV mạnh mẽ hơn trong thời gian tới. Cánh cửa đang rộng mở để Học viện Chính trị khu vực IV tiếp tục phát triển lên tầm cao mới, tỏa sáng trong thực thi nhiệm vụ chính trị cao cả của mình - trồng người ở đồng bằng sông Cửu Long trong thời gian tới ■

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia, 2011, tập 5, tr.309.

⁽²⁾ Báo cáo của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, tại Hội nghị lần thứ ba về phát triển bền vững đồng bằng sông Cửu Long thích ứng với biến đổi khí hậu, tổ chức tại Cần Thơ ngày 13-3-2021.

⁽³⁾ Nghị Quyết số 45-NQ/TW, ngày 17-02-2005 của Bộ Chính trị về “xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”.

⁽⁴⁾ Tính đến thời điểm 31-12-2020 đã đầu tư là: 289.076.566.714 đồng, và 100 tỷ đồng do Thủ tướng cho đang đang khởi công xây dựng nhà Hiệu bộ, thêm một Ký túc xá và đường kết nối.

⁽⁵⁾ Địa phương đầu tư 36.160.146.000đ/94.141.430.400đ từ NSNN, chiếm 28% tổng số vốn đầu tư xây dựng các công trình trên đất, chưa tính các công trình và giá trị cây xanh các lớp học viên trồng tạo cảnh quan như ngày hôm nay.